

ಗಲಿಜನರ ನಾಟನಲ್ಲ ಬಿಳಕು : ಲಲಾರ್ಗ್

ವಂದನಾ ಸತೀಶ್

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನೆನೆದೊಡನೆ ನಮಗೆ ಥಟ್ಟನೆ ಹೊಳೆಯುವ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಚ್ಚಿದ ಮತ್ತು ಅಪಾರವಾದ ಜೀವಕಾರುಣ್ಯ. ಜೀವನಲ್ಲಿ ಶಿವನನ್ನು ಕಂಡು ನರನೇ ನಾರಾಯಣ ಎಂದ ಅವರು ದೀನದುಃಖಗಳ ಸೇವೆಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪೂಜೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದೇ ನಂಬಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮನುಕುಲದ, ಅದರಲ್ಲೂ ದೀನದಲಿತರ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮ ಎಷ್ಟು ಗಾಢವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, “ನನಗೆ ಮೋಕ್ಷವೇ ಬೇಡ. ದುಃಖಗಳ ಕಣ್ಣೀರೊರೆಸಲು ನಾನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಜನ್ಮವತ್ತಿ ಬರಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ನುಡಿದಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಕರುಣಾಮಯಿಗಳು. ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದ್ದ ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತೀವ ಕಳಕಳಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಅವರು ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಶೋಷಣೆಗೊಳಗಾದ ದೀನದಲಿತರ ಉದ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸದಾ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಉನ್ನತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೊಂದೇ ಪರಿಹಾರವೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಅದೆಷ್ಟು ಮರುಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ, ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ವಿದ್ಯೆ, ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯೆಯೊಂದೇ ಏಕೈಕ ಪರಿಹಾರ. ಯೂರೋಪಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅತಿ ದೀನರಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿರುವ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯೆ - ಇವುಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ನನ್ನ ದೇಶದ ಬಡಜನರ ಸ್ಥಿತಿಯು ನನಗೆ ನೆನಪಾಗಿ ಕಂಬನಿಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದಾಗ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಉತ್ತರವೇ ವಿದ್ಯೆ” (ಕೃತಿಶ್ರೇಣಿ, ೪ : ೪೯೦).

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ, ಹಲವು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿಳಿಸಲು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘ. ಮಹಾಸಂಘಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ನೀಡಿದ ಸೂತ್ರವೆಂದರೆ ‘ಆತ್ಮನೋ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಜಗದ್ವಿತಾಯ ಚ’. ಇದರ

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ ಭಾರತದ ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಆದರ್ಶದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಅನುಷ್ಠಾನವಾದ ಈ ಕಾರ್ಯದ ರೋಚಕ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವ ಲೇಖಕಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಿವಾಸಿಗಳು; ಉತ್ತಮ ಬರಹಗಾರರು.

ಅರ್ಥವೆಂದರೆ, ‘ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ’ ಎಂದು. “ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ತಿರುಗಿ, ಮಾನವಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಜಗದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿರಿ”, “ಇತರರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ” ಎಂದು ಸಂಘದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಉದಾತ್ತ ಧೈಯವನ್ನು ತುಂಬಿದರು. ಮಹಾಸಂಘ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಇಂದಿಗೆ ನೂರಾ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳು ಸಂದಿದೆ. ಮಹಾಸಂಘದ ಅನೇಕ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನೀಡಿದ ಧೈಯಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಜನಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮ ತುಂಬಿದ ಹೃದಯ ಹೊತ್ತು ಮಹಾಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣದೊಡನೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲೆಡೆ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ತ್ಯಾಗಿಮರುಷರ ಉದಾತ್ತ ಸೇವಾಕಾರ್ಯ ಅನ್ಯಾದೃಶ.

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಾಂತಿ

ಸುಮಾರು ಐದು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ, ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದ ಭಾರತ ಚೀನಾ ಗಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘವು ನಡೆಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಕರ ಹಾಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ೧೯೬೨ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯದ ವಿವಾದಿತ ಗಡಿಯನ್ನು ನೆಪವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚೀನಾ ದೇಶವು ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿತು. ಈ ದಾಳಿ ನಡೆದಿದ್ದು ಈಗಿನ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ (ಈಗ ಅದನ್ನು ನೇಫಾ - NEFA- North East Frontier Agency ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.) ಈಶಾನ್ಯ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ. ೧೪,೦೦೦ ಅಡಿಗಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಹವಾ ಮಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಆ ಯುದ್ಧ ಬಹಳ ಕಠೋರವಾದುದಾಗಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಚೀನಾದ ಪ್ರಧಾನಿ ಚೌ-ಎನ್-ಲಾಯ್‌ರವರು ಕದನವಿರಾಮವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿ ಸೇನೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯುದ್ಧವೇನೋ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತ್ತು.

ನರೋತ್ತಮ ನಗರದ ಜ್ಞಾನದೀಗುಲಗಳು

ಆದರೆ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಗಿರಿಜನರು ಅಲ್ಲಿಯ ಸೈನ್ಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲವೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. 'ಚೀನಾದವರು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ, ಭಾರತೀಯರೂ ತಮಗೆ ಅನ್ಯರು' ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿತ್ತು. ಪಕ್ಕದ ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಡಾಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದವು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ಗಿರಿಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮರಳಿಪಡೆದು ಸೌಹಾರ್ದದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತಿಳಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ತುರ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಹಿರಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ತತ್ಕ್ಷಣದ ಆದ್ಯತೆಯೆಂದು ಮನಗಂಡರು.

ಅಂದಿನ ಆಸ್ಟ್ರಾನ್ ಗವರ್ನರ್ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಸಹಾಯ್ ಅವರಿಗೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘವನ್ನು ಈಶಾನ್ಯದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೇಫಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಮಹದಿಚ್ಛೆ ಇತ್ತು. ಈ ಮಹಾನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿ ಸಫಲಗೊಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವುದು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇವೇ ವಿಚಾರಗಳು ಸುಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಸಹಾಯ್ ಅವರ ಮನವಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ತಾವೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ಸಂಘದ ಹಿರಿಯ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಬರೆದರು. ೧೯೬೫ರ ಜುಲೈ ೨೧ನೇ ತಾರೀಖು ಬರೆದ ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ನೇಫಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಭೇಟಿಯಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಾರ್ಥದಿಂದ ಮಹಾನ್ ಉದ್ದೇಶದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಮನ ದಟ್ಟಾಯಿತು. ಆಗ ಸಹಜವಾಗಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆದದ್ದೇ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಸ್ಸಾಮಿನ ಗವರ್ನರ್ ಆದ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಸಹಾಯ್‌ರಿಂದ ನನಗೊಂದು ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ನಿನ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ನೇಫಾಗೆ ಬಂದು, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ

ಸೇವಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬಹುದೇ ಎಂಬ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ."

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘವು ಎಲ್ಲಿಯೂ, ಯಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಡನೆಯೂ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕಿಳಿಯದೆ, ಯಾರ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಸಡಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗದೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ನಿರಪೇಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ, ಸಂಘದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರದ ಜನರಿಗೂ ಅತೀವ ಭಕ್ತಿ-ಗೌರವಗಳಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಧಾನಿಯವರಿಂದ ಈ ಆಹ್ವಾನ ಬಂದಿತ್ತು. ಸಂಘವು ತನಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ಅಡೆತಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೂ ಗಿರಿಜನರ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದೀಪವನ್ನು ಬೆಳಗುವ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ, ೧೯೬೬ರ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಿಯಾಂಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ 'ಅಲಾಂಗ್' ಹಾಗೂ ೧೯೭೧ರ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ತಿರಪ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ 'ನರೋತ್ತಮ ನಗರ' ಎಂಬಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಇಳಾನ್‌ನಗರದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು.

ಅಲಾಂಗ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ

೧೯೬೬ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ನಾಗೇಶಾನಂದರು ಅಲಾಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿಳಿದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದ ಹಲವು ಸುತ್ತಿನ ಚರ್ಚೆಗಳ ನಂತರ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಸತಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಅದೊಂದು ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿಕರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿದೆ! ಚೀನಾ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸರಕಾರವು ಆದಿವಾಸಿ ನಾಯಕರ ಒಂದು ತಂಡವನ್ನು ಶ್ರೀ ಬೋಕನ್ ಎಟಿ ಎಂಬುವವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದರ್ಶನ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿತ್ತು. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಆದ ಕೆಲವು ಕಹಿ ಅನುಭವಗಳಿಂದಾಗಿ, ಅವರು ತಿರುಗಿಬಂದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ, "ನೀವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯಲೇಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೊರಗೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ"

ಎಂದು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದ್ದರು. ತಮಗೊಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆ ಬೇಕೇಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಬೋಕನ್ ಎಟಿ, “ನಮಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಲೆಂದು ನಾವು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದಿಗೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವರೋ ಅಂದೇ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರದಬ್ಬಲಾಗುವುದು” ಎಂದರಂತೆ!

ಆರಂಭಿಕ ಪರಿಶ್ರಮ

ಹಿಮಾಲಯದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಲೀ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಲೀ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಸ್ಥಳೀಯರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳಷ್ಟು ಮನವೊಲಿಸಿದ ನಂತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಅಲಾಂಗ್‌ನ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಪಾಳುಬಿದ್ದಿದ್ದ ಒಂದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಗಾಗಿ ಕೊಡಲೊಪ್ಪಿದರು. ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಂದ ಶಾಲೆಯ ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಆ ಜಾಗವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ದಟ್ಟವಾದ ಪೊದೆ, ಗಿಡಗಂಟಿಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಮುಳ್ಳುಮಯವಾದ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿತ್ತು. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಕುಡುಗೋಲೊಂದನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಇದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರಂತೆ! ನಗರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಕುಡುಗೋಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಯೇ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ! ಆದರೆ ಅವರು ಎದೆಗುಂದಲಿಲ್ಲ. ತಾವೊಬ್ಬರೇ ಛಲ ಬಿಡದೆ, ದಿನವಿಡೀ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಜನ ಕೌತುಕ ದಿಂದ ದೂರ ನಿಂತು ನೋಡಿದರು ಮಾತ್ರ. ಹೀಗೆಯೇ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಿರತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ, ಭೂಮಿಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಹಸನಾಯಿತು. ಅವರ ದೃಢನಿರ್ಧಾರ ಕಂಡ ಜನರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಾವೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕತೊಡಗಿದರು.

ಆಲಾಂಗ್ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು ಈ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ

ಅವರೆಲ್ಲರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಬಿದಿರಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡ, ಹುಡುಗರಿಗಾಗಿ ವಸತಿಗೃಹ, ಸಭಾಂಗಣ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇರಲೊಂದು ಕೋಣೆ - ಇವಿಷ್ಟು ತಯಾರಾದವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸ ವೃದ್ಧಿಸತೊಡಗಿತು. ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯೊಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಒಟ್ಟು ನೂರು ಜನ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರು ಶಾಲೆಗೂ, ಐವತ್ತು ಹುಡುಗರು ಹಾಸ್ಟೆಲಿಗೂ ದಾಖಲಾದರು. ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶಾಲೆಯದೇ ಮಾತು! ತಮ್ಮ ದಣಿವಿರಿಯದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು

ಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರು. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಆಗ ಅವರು ತೀವ್ರ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೀಡಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಾಮಿ ಕೀರ್ತಿಧಾನಂದರು ಅವರ ಬದಲಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅದಾದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಯಿತು.

ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ವಸತಿಗೃಹಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನರ ವಿಶ್ವಾಸ ಗಳಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿತ್ತು. ಮಾಂಸ, ಮದಿರೆಗಳು ದೈನಂದಿನ ಆಹಾರದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಬಹುಪತ್ರಿತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಆದಿವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಮಾಂಸ, ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನೇ ಮುಟ್ಟದ, ಮದುವೆಯಾಗಿರದ, ಬೋಳು ತಲೆಯ ಕಾವಿಧಾರಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು! ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಸಂದೇಹದಿಂದಲೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಜನರಿಗೆ ಈ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಲಿ, ಗೌರವವಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರದ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಅವರ ಅನಿಸಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬೋಕನ್ ಎಟಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯದ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಷನರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಪಂಗಡದ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘ ಅಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತುವುದು ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಘ ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ನಂಬಲು ಅವರು ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೊಡ್ಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು.

ಸಂಘವನ್ನು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದ ಸಕಾರ, ಕೈಲಾದ ಸಹಕಾರ, ಬೆಂಬಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮಿತಿಗಳಿದ್ದವು. ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಹಣದ ಸಹಾಯ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸೇನಾಧಿಕಾರಿ ಬದಲಾದಾಗಲೂ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಆತಂಕಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಂಘದ ಘನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನರಿಯದ ಎಷ್ಟೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಶ್ರಮದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಹುಡುಕಿ ದೂಷಿಸುವ, ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಸಂದೇಹಿಸುವ ಹಲವು ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದವು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ, ಶೌಚಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದ, ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಕೊರತೆಯಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಿತ್ತು. ಆಗತ್ಯವಸ್ತುಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ದಿಬ್ಬೂಫರ್ ನಗರ ಇದ್ದದ್ದು ನೂರು ಮೈಲುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಿರಿಕಿರಿಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಇದಾವುದಕ್ಕೂ ಅಂಜಲಿಲ್ಲ. ಅಳುಕಲಿಲ್ಲ. “ಪರರಿಗಾಗಿ ಜೀವಿಸುವವನು ಮಾತ್ರ ಜೀವಂತವಿದ್ದಂತೆ, ಇತರರು ಬದುಕಿದ್ದೂ ಸತ್ತಂತೆ... ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಕೂರ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಅಟ್ಟಹಾಸ ಅಡಗಲಿ; ಬಿದ್ದವರಿಗಾಗಿ, ಸಾವಿರಾರು ವರುಷ ತುಳಿಸಿಕೊಂಡ ದೀನಜೀವಿಗಳಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯಿರಿ” ಎಂಬ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಧೀರವಾಣಿಯನ್ನು ಮೈಮನಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಆ ಅಸೀಮ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಸಂಘದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಯಾವ

ಪ್ರತಿರೋಧಗಳಿಗೂ ಹೆದರದೆ, ತಮ್ಮ ಗುರಿಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ, “ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ತಪ್ಪು ಹುಡುಕುವ ಜನರು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬಲ್ಲವನು ಒಬ್ಬನೂ ಇಲ್ಲ. ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಎದುರಿಸಿ. ಒಳಿತಿರಲಿ ಕೆಡುಕಿರಲಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ನನ್ನದುರಾಗಲಿ, ಅದರಿಂದ ನನಗೇನು?! ನಾನು ಅವಿಚಲವಾದ ಪರಮಶಾಂತನು” ಎಂಬ ಮಾತು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೌಕಿಕ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿತ್ತು.

ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಬೆಳಕಿನತ್ತ

ಹೊರಜಗತ್ತಿನ ಪರಿಚಯವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಕೊಳೆಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಧೂಳು ತುಂಬಿ, ಹಲವು ದಿನಗಳು ಸ್ನಾನವಿಲ್ಲದೆ ಕೊಳಕಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ವಸತಿಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಜ್ಜುವುದು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು, ತಲೆ ಬಾಚುವುದು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ನಿಂತು, ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ, ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತ ಹೊಳೆಯುವ ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸುಂದರವದನದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು! ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ದಿವ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊರತರುವ ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಇದಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು! ಯಾವ ಬಂಧನವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಹಾಯಾಗಿ ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಶಿಸ್ತನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು, ಒಂದು ಕಡೆ ಕುಳಿತು ಪಾಠ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಓದಿ ಬರೆಯುವುದು - ಇವೆಲ್ಲಾ ಮೊದಮೊದಲಿಗೆ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಓದಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಒತ್ತು ಅವರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ನಿಲುಕದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮ, ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮ ತುಂಬಿದ ವರ್ತನೆಯಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಕ್ರಮೇಣ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡರು. ಓದಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ದಿಂದ ಅವರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಲಿಯಬೇಕಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕಲಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರ ತೊಡಗಿದರು. ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ತರಬೇತಿ ದೊರೆತು, ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಭೆ ಎಲ್ಲರದ್ದುರೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿತು.

ಪ್ರಶಂಸೆಯ ಹೂಮಳೆ

ಅಲಾಂಗಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಶಾಲೆ ಬರಬರುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದ ಯಾವುದೇ ಗಣ್ಯರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡದೇ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಸರು ಕೇಳಿಯೇ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು, ತಾವೂ ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು

ಬಹುದೂರದಿಂದ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಈ ಶಾಲೆ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಆಧುನಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಗಣ್ಯರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಆದಿವಾಸಿ ಪಂಗಡ ವೊಂದರ ನಾಯಕನ ಪತ್ನಿ ತಮ್ಮ ಪತಿಯೊಂದಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿಯಿತ್ತ ನಂತರ ಉದ್ಗರಿಸಿದ್ದು ಹೀಗೆ: “ಶಾಲೆ, ವಸತಿಗೃಹ, ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ವಾಸದ ಕೋಣೆ - ಇವೆಲ್ಲದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಅದೆಷ್ಟು ಶುಭ್ರ, ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ನನ್ನ ಕೊಳೆಯಾದ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಡಲು ನನಗೆ ಮನಸ್ಸೇ ಬರಲಿಲ್ಲ.”

ಮೊದಮೊದಲು ಸಂಶಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದ ಗಿರಿ ಜನರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ ಈ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ, ನೇಫಾದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸಲು ಉತ್ಸುಕರಾದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಆಡಳಿತವರ್ಗವೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಪ್ತೇ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರಿ ಈ ಥರದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿರಪ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರುವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಮಾತಿನಂತೆ ಕಗ್ಗಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನದೀವಿಗೆ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸಿದ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ಸ್ವಾಮಿ ಕೀರ್ತಿದಾನಂದರು ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಈ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನಿಂದಲೇ ಬಂದ ಈ ಮಾತು ಬಹುಸೂಕ್ತವಾದ ಗೌರವವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಅವರದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳೋಣ:

“ಟುಂಕೆನ್ ಬಾಗ್ರಾ ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ (ಈಗ ಆತ ಅಡ್ಲೋಕೇಟ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ) ೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಗೆಂದು ಬಂದಿದ್ದನು. ಆಗ ನಾನು ಚಂಡೀಘರದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಾಗಿದ್ದೆ. ಅವನು ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ: “ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ನೀವು ಆಗ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಗಮನ ಹರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳು ವಾಗೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಏಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಓದು, ಹೋಂವರ್ಕ್, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪಾಠಗಳು - ಇವುಗಳ ಗೊಡವೆಯಿಲ್ಲದ ಮಜವಾಗಿ ಆಟವಾಡಿಕೊಂಡಿರಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೈದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಇರಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ನಮ್ಮ ವಿಧಿಯನ್ನು ಹಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈಗ

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಿಷನ್ನಿನ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಾವು ಏನನ್ನೂ ಕಲಿತೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಡಿಗ್ರಿಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಕಸಕೃಂತ ಕಳಪೆ; ಅದಿಲ್ಲದೆಯೇ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿತಿದ್ದೆವು.' "

ವಿದ್ಯೆಯ ಗಂಧ-ಗಾಳಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯ ಬೆಳಕು ನೀಡಿ, ಜೀವನದ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿ, ಸುಪ್ತ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು, ಅವರ ಬದುಕುಗಳು ಅರಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘದ ಕೆಲಸ ಅದ್ವಿತೀಯ, ಅನುಕರಣೀಯ.

ನೋವಿನ ನಗರದಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯ

ಅಲಾಂಗ್‌ನ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು. ೧೯೭೧ರಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಾನ ಸರ್ಕಾರದ ಸಲಹಾಕಾರರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆ. ಎ. ರಾಜಾರವರು ಅರುಣಾಚಲದ ತಿರಪ್ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಜನಾಂಗವಾದ ನಾಮ್‌ಗ್ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಶ್ರೀ ಡ್ಯಾಂಗ್‌ಗಾಂಗ್ ಲೋವಾಂಗ್‌ಗಾಂಗ್ ಎಂಬುವವರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತು, ಅದೊಂದೇ ತಮ್ಮ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಸಮವಾಗಿಸಬಲ್ಲದು ಎಂಬ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ನಾಮ್‌ಗ್ ಕಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದ ೨೫೦ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘಕ್ಕೆ ದಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಆಗ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಕೊರತೆಯಿದ್ದರೂ, ಈ ಉದಾತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಲಾಗದೆ, ಅಲ್ಲೊಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಂಘವು ಮುಂದಾಯಿತು.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯ

ಪ್ರಾಚೀನ ಗುರುಕುಲವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುವ ಈ ವಿದ್ಯಾಲಯವು ಜನಜಂಗುಳಿಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ, ನಯನ ಮನೋಹರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಸೊಬಗನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತೆ ಶಾಲೆಯ ಆವರಣದ ಉತ್ತರದ ಗಡಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಬೂರಿ ದಿಹಿಂಗ್ ನದಿಯ ಹರಿವಿದೆ.

ಮಿಷನ್ನಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯು ೨೫ ಹುಡುಗಿಯರು ಮತ್ತು ೮೩ ಹುಡುಗರೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ನಂತರ

೧೯೭೫ರಲ್ಲಿ ಖೋನ್‌ನಾದಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾರದಾ ಮಿಷನ್ನಿನ ಶಾಲೆ ಆರಂಭವಾದಾಗ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ೧೯೮೬ರಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯೂ ಆರಂಭವಾಗಿ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೆರನಾಗಿ ಕೆಲಸ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋಯಿತು. ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿತ್ತು ಸಿ.ಬಿ.ಎಸ್.ಇ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರುವ ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳು ಎಂತಹ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೇಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ! ಈಗ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಜನನಾಯಕರೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಶಾಲೆಯ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೀಗೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ:

"ನನ್ನ ತಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಕುರಿಯಂತೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಓದಲೆಂದು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಮೂಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರ ವಾಸನೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಶೌಚದ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದಾಗ ನನಗದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತ್ತು. ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಯಲೇ ಇರುವಾಗ, ಈ ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆಯೊಳಗೇಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನಿಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಫ್ಲಷ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದಾಗ, ಅದರೊಳಗಿಂದ ನುಗ್ಗಿದ ನೀರಿನ ಸದ್ದಿಗೆ ನಾನು ಬೆದರಿ, ಟೀಚರನ್ನು ತಳ್ಳಿ 'ಅಪಾಯ ಅಪಾಯ' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಹೊರಗೆ ಓಡಿದೆ !! "

ದಿನಾಲೂ ಸಂಜೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆರಳನ್ನು ಒತ್ತಿದೊಡನೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಬೆಳಕು ಹರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದಿನ ಬಾರಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಈ ಬೆಳಕನ್ನು ನನ್ನ ಮನೆಗೂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ರಜೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲಿನ ರೂಮಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬಲ್ಬನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಗುಡಿಸಲಿನ ಬಿದಿರಿನ ಗೋಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದೆ. ಗೋಡೆಯ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಬೆರಳಿಂದ ಒತ್ತುತ್ತಾ ಹೋದೆ. ಬೆಳಕು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುತ್ ಇಲ್ಲದ ಆ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಲ್ಲದ ತಾನೇ ಬರಬೇಕು!"

ಇಂಥ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಆಶ್ರಮದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತು, ಇಂದು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಗಿರಿಜನರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘವು ತಂದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಅಗಾಧತೆಯನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸ್ವಾಮಿ ಭವಹರಾನಂದಜಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: “ಗಿರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಒರಟರೆಂದೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ತಾಳ್ಮೆ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಾಳಕ್ಕಿಳಿದು ನೋಡಿದರೆ ಹಸುಮಕ್ಕಳಂತಹ ಸರಳತೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೌತುಕ, ಶಾಂತತೆ - ಇವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಆಳಕ್ಕಿಳಿದು ಯೋಚಿಸುವ ಸಹನೆ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ನೇರ ಸ್ವಭಾವದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಧೈರ್ಯ ಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗಿರುವ ನೈತಿಕ ದಿಟ್ಟತೆ, ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ತಾಳ್ಮೆಗಳೇ ಅವರನ್ನು ಈ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿರಬೇಕು.”

ಸುಸಜ್ಜಿತ ಶಾಲೆಯಲ್ಲದೆ, ಡೈರಿ ಮತ್ತು ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಕೇಂದ್ರ, ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಉದ್ಯಾನವನ, ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು, ಗಿರಿಜನ ಯುವಕರಿಗೆ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿ - ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಸಮಾಜಮುಖಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಆಶ್ರಮ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಸಾರ್ಥಕ ನೇವೆ

ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯೆ, ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಈ ಎರಡೂ ಶಾಲೆಗಳು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮೆರಿಟ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ

ಆಟ, ಕಲೆ, ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಪರೈತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಅನೇಕ ಪದಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಯಶಸ್ವಿ ಜೀವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲೂ ಅವಿದ್ಯೆಯ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಆದಿಮಾನವರಂತೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಿರಿಜನರ ಸಮೀಪ ತೆರಳಿ, ತಮ್ಮ ಸುಖವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ದುರ್ಗಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆಸಿ, ಕಗ್ಗಲ್ಲಿನಿಂದಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೇಮ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ತಾಳ್ಮೆಗಳ ಉಳಿಯಿಂದ ಕೆತ್ತಿ, ಸುಂದರ ಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನಾಗಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಂಘದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಸಾರ್ಥಕ ಸೇವೆ ವರ್ಣನಾರ್ಹತೆ. “ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಡುಕುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವೊಂದೇ ರಾಮಬಾಣ” ಎಂದ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಮಾತನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಭಗವಂತನ ಸೇವೆ ಇನ್ನಾವುದಿದೆ? 🌟

